JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
SIEGBERT ALBER
13 päivänä marraskuuta 2001 [1]

I Johdanto

1. Käsiteltävänä oleva asia koskee sitä, ovatko neuvoston kuudella asetuksella vuosiksi 1996—2001 vahvistamat tiettyjen kalastusalueiden, niin sanottujen ICES-alueiden (ICES = International Council for the Exploration of the Sea, kansainvälinen merentutkimusneuvosto), vuosittaiset sardellisaaliit lainmukaisia. Erityisesti on kyse siitä, soveltuvatko asetukset yhteen suhteellisen vakauden periaatteen kanssa. Tämän periaatteen mukaan on otettava huomioon kulloisenkin kalalajin kantojen lisäksi myös näiden alueiden tarpeet, joiden väestö on erittäin riippuvainen kalastuksesta ja siihen liittyvistä toimialoista.

2. Nämä kuusi asetusta sallivat Portugalin ja Ranskan vaihtaa sardellien pyyntimahdollisuuksia siten, että osa alun perin Portugalille myönnetystä kiintiöstä ICES-alueilla IX ja × sekä Itäisen Keski-Atlantin kalastuskomitean CECAFin alueella 34.1.1 — tämä alue on Iberian niemimaan länsi- ja lounaispuolella — on annettu Ranskalle käytettäväksi toisella lähialueella — ICES-alueella VIII, joka koskee Biskajanlahtea. Ensin mainitun alueen kiintiöt on jaettu Espanjan ja Portugalin välillä niin, että Espanjalle kuuluu 48 prosenttia ja Portugalille 52 prosenttia, ja viimeksi mainitun alueen kiintiöt Espanjan ja Ranskan välille niin, että Espanjalle kuuluu 90 prosenttia ja Ranskalle 10 prosenttia.

3. Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi asiassa C-179/95, Espanjan kuningaskunta vastaan neuvosto, 5.10.1999 antamassaan tuomiossa Espanjan kanteen, joka koski sardellin pyynnistä ICES-alueella VIII vuodeksi 1995 annettua vastaavaa asetusta. [2] Espanja oli sitä mieltä, että kiintiöiden vaihto johti vuonna 1995 saaliiden epäasianmukaiseen kasvuun alueella VIII — koska suhteellinen vakaus vaarantui. Jos alueen VIII pyyntimääriä olisi voitu lisätä ja se olisi tapahtunut asianmukaisesti, myös Espanjalle olisi sen mielestä pitänyt sallia suurempi pyyntimäärä, koska sille oli myönnetty 90 prosentin kiintiö tämän alueen pyyntimäärästä. Espanja katsoo, että pyyntimäärää ei olisi saanut lisätä, koska

1 — Alkuperäinen kieli: saksa.

2 — Asia C-179/95, Espanja v. neuvosto, tuomio 5.10.1999 (Kok. 1999, s. I-6475).

eri alueiden sardellit kuuluvat eri kantoihin, mikä on tunnustettu siten, että pyyntimääriä on kaksi eikä yksi.

4. Espanja ilmoitti 14.10.1999 päivätyllä kirjeellään, että sen mielestä 5.10.1999 annettu tuomio ratkaisi vain osittain vireillä olevat asiat C-61/96, C-132/97, C-45/98 ja C-27/99, joissa on kyse vastaavista asetuksista vuosille 1996—1999. Se katsoo, että tuomio ei koske kanneperusteena esitettyä suhteellisen vakauden periaatteen loukkaamista. Sen osalta menettelyjä on siis jatkettava. Vuosien 2000 ja 2001 asetuksia koskevissa vastaavissa kanteissa C-81/00 ja C-22/01 vedotaan lisäksi velvoitteeseen kalavarojen järkiperäisestä ja vastuullisesta käytöstä. Siihenkin vedottiin jo asiaa C-179/95 koskevassa menettelyssä.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt ja tosiseikat

1) *Kalastuspolitiikan pääpiirteet*

5. Yhteisön politiikka kalakantojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi perustuu vuosittain vahvistettaviin "suurimpiin sallittuihin saaliisiin" (= TAC, joka on johdettu englanninkielisestä käsitteestä "Total Allowable Catches" tai ranskankielisestä käsitteestä "Totaux Admissibles des Captures"). Vahvistaminen tapahtuu kalalajeittain ja kalastusalueittain tieteellisten tutkimusten perusteella. TACit jaetaan jäsenvaltioille kiintiöinä.

6. Tämä politiikka jatkaa kalastuksen hoitamisen vallitsevaa perinnettä sellaisena kuin se oli, kun yhteisön kalastuspolitiikka vahvistettiin yhteisön kalavarojen säilyttämis- ja hoitojärjestelmän perustamisesta 25 päivänä tammikuuta 1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 170/83 [3] (jäljempänä asetus N:o 170/83). Asetus N:o 170/83 korvattiin myöhemmin yhteisön kalastus- ja vesiviljelyjärjestelmän perustamisesta 20 päivänä joulukuuta 1992 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3760/92 [4] (jäljempänä asetus N:o 3760/92).

7. Asetuksessa N:o 3760/92 säädetään yhteisön kalatalousalan perusasioista. Siinä vahvistetaan seuraavat, kutakin kalastusta tai kalastusryhmää koskevat toimenpiteet: perustetaan vyöhykkeitä, joilla kalastustoiminta on joko kiellettyä tai sitä on rajoitettu, rajoitetaan kalastuksen määrää, vahvistetaan pyynnin määrälliset rajat, rajoitetaan merellä vietettyä aikaa ottaen tarvittaessa huomioon kalastusalueiden etäisyys, vahvistetaan sellaisten alusten lukumäärä ja tyypit, joilla on lupa kalastaa, toteutetaan pyydyksiin ja niiden käyttöön

3 — EYVL L 24, s. 1.
4 — EYVL L 389, s. 1.

liittyvät tekniset toimenpiteet, vahvistetaan niiden yksilöiden vähimmäiskoko tai -paino, joiden pyynti on sallittu, ja toteutetaan kannustustoimenpiteitä — taloudelliset toimenpiteet mukaan luettuina — valikoivamman kalastuksen edistämiseksi jne.

8. Tässä asetuksessa vedotaan useasti suhteellisen vakauden periaatteeseen, josta käsiteltävänä olevassa asiassa ennen kaikkea on kyse. Tämä periaate varmistaa jäsenvaltioille kiinteän prosentuaalisen osuuden myyntikelpoisten kalalajien pyyntimahdollisuuksista, [5] ei kuitenkaan tiettyjä pyyntimääriä. [6]

9. Tämä periaate on peräisin 1970-luvulta. Koska talousvyöhykkeitä laajennettiin 1970-luvun puolivälissä 200 merimailiin, mikä johti jäsenvaltioiden kalastusmahdollisuuksien huonontumiseen kolmansien maiden rannikoiden edustalla, neuvosto antoi 3.11.1976 "Haagin päätöslauselman". Sen liitteessä VII sovittiin Irlannin ja Ison-Britannian rannikkokalastusta koskevasta, "Haagin etuoikeuksina" tunnetusta järjestelmästä. Samalla neuvosto tunnusti, että yhteistä kalastuspolitiikkaa sovellettaessa on kiinnitettävä huomiota elintärkeisiin tarpeisiin myös muilla taloudellisissa vaikeuksissa olevilla rannikkoalueilla, joiden paikallisväestö on erityisen riippuvainen kalastuksesta ja siihen liittyvistä elinkeinoista. [7] Suhteellisen vakauden periaate toistettiin yhteisestä kalastuspolitiikasta 30 päivänä toukokuuta 1980 annetussa neuvoston julistuksessa [8] ja aiemmassa asetuksessa N:o 170/83. Tämän asetuksen viidennen, kuudennen ja seitsemännen perustelukappaleen sanamuodot ovat aivan samat kuin käsiteltävänä olevassa asiassa sovellettavan asetuksen N:o 3760/92 [9] 12—14 perustelukappaleen. [10]

10. Asetuksen N:o 3760/92 12—14 perustelukappaleissa määritellään suhteellisen vakauden periaate seuraavasti:

"Kalavarojen säilyttämisellä ja hoidolla olisi myötävaikutettava kalastustoiminnan vakauden parantamiseen, ja niiden arvioinnin tulisi perustua neuvoston antamiin suuntaviivoihin perustuvaan viitejakoon,

toisaalta kyseisen vakauden on kantojen väliaikaisen biologisen tilanteen vuoksi otettava huomioon niiden alueiden erityistarpeet, joiden väestö on erityisen riippu-

5 — Vrt. asia 46/86, Romkes v. Officier van Justitie, tuomio 16.6.1987 (Kok. 1987, s. 2671, 17 kohta).

6 — Yhdistetyt asiat C-63/90 ja C-67/90, Portugali ja Espanja v. neuvosto, tuomio 13.10.1992 (Kok. 1992, s. I-5073, 28 kohta; Kok. Ep. XIII, s. 125).

7 — "Haagin päätöslauselmasta" on julkaistu vain liite I, ja sekin vasta vuonna 1981. Liitteen VII sanamuoto käy kuitenkin ilmi asiassa C-4/96, NIFPO ja Northern Ireland Fishermen's Federation, 19.2.1998 annetusta tuomiosta (Kok. 1998, s. I-681, 4 kohta).

8 — EYVL C 158, s. 2.

9 — Mainittu kohdassa 6.

10 — Ks. syntyhistorian muut yksityiskohdat julkisasiamies La Pergolan 30.9.1997 edellä alaviitteessä 7 mainitussa asiassa C-4/96, NIFPO ja Northern Ireland Fishermen's Federation, esittämän ratkaisuehdotuksen 4—20 kohdasta.

vainen kalastuksesta ja sen liitännäistoiminnoista, kuten neuvosto päätti 3 päivänä marraskuuta 1976 annetussa päätöslauselmassaan ja erityisesti sen liitteessä VII,

tavoitteena oleva suhteellisen vakauden käsite olisi ymmärrettävä juuri tällä tavoin."

2) *Pyyntimäärien ja kiintiöiden vahvistaminen*

11. Tiettyjen yhteisön kalastusvyöhykkeellä liikkuvien kalakantojen tai kalakantaryhmien suurimpien sallittujen pyyntimäärien vahvistamisesta vuodelle 1982, yhteisön osuudesta saaliiden määrästä ja tämän osuuden jakamisesta jäsenvaltioiden kesken ja edellytyksistä, joiden vallitessa suurimmat sallitut saaliit voidaan pyytää 25 päivänä tammikuuta 1983 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 172/83 [11] annettiin asetuksen N:o 170/83 11 artiklan nojalla. Siinä jäsenvaltioille myönnettiin ensimmäistä kertaa kiintiöt tiettyjä kalalajeja ja tiettyjä alueita varten. Käytetyt jakoperusteet ovat sen jälkeen säilyneet muuttumattomina. [12]

12. Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan [13] (jäljempänä liittymisasiakirja) 161 artiklassa Espanjalle on myönnetty 90 prosenttia (ja Ranskalle 10 prosenttia) sardellin TACista ICES-alueella VIII. Liittymisasiakirjan 162 artiklan mukaan tätä järjestelmää oli tarkoitus muuttaa 31.12.1993 mennessä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 43 artiklan mukaisessa menettelyssä. Uuden järjestelmän oli tarkoitus tulla voimaan 1.1.1996 mennessä.

13. Muuttaminen tapahtui Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjan "kalastusta" koskevissa luvuissa määrättyä järjestelmää koskevista mukautuksista 30 päivänä toukokuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1275/94 [14] (jäljempänä asetus N:o 1275/94). Tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan neuvosto toteuttaa asetuksen N:o 3760/92 4 ja 8 artiklan mukaisesti yhteisön toimenpiteitä, joilla vahvistetaan ne alueille ja kalavaroihin pääsyä koskevat edellytykset, jotka edellyttävät erityissäännöksiä liittymisasiakirjan 161 artiklan mukaisesti. Artiklan 2 kohdan mukaan on otettava huomioon suhteellisen vakauden periaate.

14. Asetuksen N:o 3760/92 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jollei toisin säädetä, kalavarojen järkiperäisen ja vastuullisen sekä kestävällä

11 — EYVL L 24, s. 30.

12 — Vrt. julkisasiamies La Pergolan toteamukset edellä alaviitteessä 10 mainitussa asiassa NIFPO ja Northern Ireland Fishermen's Federation esittämässään ratkaisuehdotuksessa (19 kohta) sekä edellä alaviitteessä 7 mainittu samassa asiassa annettu tuomio (12 kohta).

13 — EYVL L 302, s. 1.

14 — EYVL L 140, s. 1.

pohjalla tapahtuvan hyväksikäytön varmistamiseksi neuvosto toteuttaa perustamissopimuksen 43 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti yhteisön toimenpiteet, joilla vahvistetaan vyöhykkeille pääsyn ja kalavarojen saatavuuden sekä kalastustoiminnan harjoittamisen edellytykset. Kyseiset toimenpiteet suunnitellaan käytettävissä olevien biologisten, sosiaalisten ja taloudellisten sekä teknisten tutkimusten sekä erityisesti 16 artiklan mukaisesti perustetun komitean laatimien kertomusten perusteella.

2. Kyseisiin määräyksiin voi erityisesti sisältyä kutakin kalastusta tai kalastusryhmää koskevia toimenpiteitä, joilla pyritään:

a) perustamaan vyöhykkeitä, joilla kalastustoiminta on joko kiellettyä tai sitä on rajoitettu;

b) rajoittamaan kalastuksen määrää;

c) vahvistamaan pyynnin määrälliset rajat;

d) rajoittamaan merellä vietettyä aikaa ottaen tarvittaessa huomioon kalastusalueiden etäisyys;

— — "

Asetuksen 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Kalastuksen määrää voidaan 4 artiklan mukaisesti säädellä rajoittamalla sallittua pyyntimäärää ja tarvittaessa pyyntiponnistusta kyseessä olevana ajanjaksona. Jos pyyntirajoitusten määrääminen ei ole tarkoituksenmukaista, kalastuksen määrää voidaan säädellä rajoittamalla yksinomaan pyyntiponnistusta.

2. — —

3. — —

4. Neuvosto määräenemmistöllä, komission ehdotuksesta:

i) määrittelee tapauskohtaisesti suurimman sallitun saaliin ja/tai suurimman sallitun pyyntiponnistuksen kullekin kalastukselle tai kalastusryhmälle, tarvittaessa useaksi vuodeksi kerrallaan. Nämä määritellään hoitotavoitteiden ja -suunnitelmien perusteella, jos ne on vahvistettu 3 kohdan mukaisesti;

ii) jakaa pyyntimahdollisuudet jäsenvaltioiden kesken siten, että voidaan turvata kunkin jäsenvaltion kalastustoiminnan suhteellinen vakaus kunkin kyseessä olevan kannan osalta; jollei osuuksien kokonaistasapainon noudattaminen muuta edellytä, voidaan niiden jäsenvaltioiden pyynnöstä, joita asia suoranaisesti koskee, kuitenkin ottaa huomioon pienoiskiintiöt ja säännölliset kiintiöiden vaihdot, jotka ovat olleet käytössä vuodesta 1983;

iii) — —

iv) — —

v) — — "

3) *Kiintiöiden vaihtojärjestelmä*

15. Asetuksen N:o 3760/92 9 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltiot voivat vaihtaa keskenään kaikki niille myönnetyt kalastusoikeudet tai osan niistä ilmoitettuaan asiasta komissiolle."

16. Asetuksen N:o 1275/94 3 artiklan säännösten täydentämiseksi annettiin tiettyjä yhteisön kalastusalueita ja kalakantoja koskevasta pyyntiponnistusten hallinnosta 27 päivnä maaliskuuta 1995 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 685/95 [15]. Tämän asetuksen perustelukappaleissa 1—3 mainitaan asetukset N:o 3760/92 ja 1275/94 sekä suhteellisen vakauden periaate.

17. Asetuksen N:o 685/95 11 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Asianomaisten jäsenvaltioiden on asetuksen (ETY) N:o 3760/92 9 artiklan mukaisesti vaihdettava niille jaetut kalastusmahdollisuudet liitteessä IV olevassa 1 kohdassa määrätyin edellytyksin."

Liitteessä IV olevassa 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tiettyjen kalastusmahdollisuuksien vaihtoa ja tiettyjen sallittujen saaliiden rajoituksia koskevia toimenpiteitä

1. Kalastusmahdollisuuksien vaihdot

1.1. Ranskan ja Portugalin väliset vaihdot ovat hiljaisella sopimuksella uudistet-

15 — EYVL L 71, s. 5.

tavissa kaudella 1995—2002, jollei muuta johdu kunkin jäsenvaltion mahdollisuuksista tarkistaa näitä edellytyksiä vuosittain tapahtuvan TACien ja kiintiöiden vahvistamisen yhteydessä, ja seuraavin ehdoin.

Vaihdot koskevat seuraavia TACeja:

i) Yhteinen anjoviksen TAC, joka on vahvistettu ICES-alueille VIII ja IX, 80 prosenttia Portugalin kalastusmahdollisuuksista siirtyy vuosittain Ranskalle; määrät on kalastettava yksinomaan Ranskan suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvilta vesiltä;

— — "

18. Vain neljä päivää myöhemmin, nimittäin 31.3.1995, neuvosto antoi tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1995 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja tietyistä pyyntiedellytyksistä annetun asetuksen (EY) N:o 3362/94 [16] muuttamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 746/95 [17]. Tällä asetuksella Portugalin sallittiin ensimmäistä kertaa kalastaa tietty osa sille ICES-alueella IX sardellin kalastukseen myönnetystä kiintiöstä ICES-alueella VIII.

4) *Riidanalaiset säädökset*

19. Espanja on saattanut asetusten N:o 746/95 ja N:o 685/95 lainmukaisuuden tutkittavaksi asiassa C-179/95. Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi kanteen 5.10.1999 antamassaan tuomiossa. Riidanalaisilla asetuksilla ei sen mukaan ole loukattu suhteellisen vakauden periaatetta eikä velvoitetta elollisten vesiluonnonvarojen järkiperäiseen ja vastuulliseen käyttöön. [18]

20. Myös riidanalaiset asetukset annettiin asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan nojalla. Kyseessä ovat seuraavat asetukset:

— tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1996 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista

16 — EYVL L 363, s. 1.
17 — EYVL L 74, s. 1.

18 — Edellä alaviitteessä 2 mainitussa asiassa C-179/95 annettu tuomio.

tietyistä edellytyksistä 22 päivänä joulukuuta 1995 annettu neuvoston asetus (EY) 3074/95 [19] (jäljempänä asetus N:o 3074/95),

— tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1997 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 20 päivänä joulukuuta 1996 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 390/97 [20] (jäljempänä asetus N:o 390/97),

— tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1998 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 19 päivänä joulukuuta 1997 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 45/98 [21] (jäljempänä asetus N:o 45/98),

— tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1999 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 18 päivänä joulukuuta 1998 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 48/1999 [22] (jäljempänä asetus N:o 48/1999),

— yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2000 ja asetuksen (EY) N:o 66/98 muuttamisesta 17 päivänä joulukuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2742/99 [23] (jäljempänä asetus N:o 2742/1999) ja

— yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2000 15 päivänä joulukuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2848/2000 [24] (jäljempänä asetus N:o 2848/2000).

21. Näissä asetuksissa vahvistettiin suurimmat sallitut saaliit vuosiksi 1996—2001. Asetuksen N:o 3074/95 liitteessä ja asetusten N:o 390/97, N:o 45/98 ja N:o 48/1999 liitteessä I sekä asetusten N:o 2742/1999 ja N:o 2848/2000 liitteessä I D myönnettiin ICES-alueelle VIII ja ICES-alueelle IX kummallekin oma sardellin TAC. Alueen VIII käytettävissä olevasta TACista myönnettiin kulloinkin 90 prosenttia Espanjalle ja jäljelle jäävä 10 prosenttia Ranskalle. Alueen IX käytettävissä olevasta TACista myönnettiin kulloinkin 48 prosenttia Espanjalle ja

19 — EYVL L 330, s. 1.
20 — EYVL L 66, s. 1.
21 — EYVL L 12, s. 1.
22 — EYVL L 13, s. 1.
23 — EYVL L 341, s. 1.
24 — EYVL L 334, s. 1.

52 prosenttia Portugalille. Asetusten kolmannen [25] tai toisen [26] alaviitteen mukaan näistä 52 prosentista sai pyytää alueen VIII Ranskan suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvilta vesiltä vuosina 1996—1999 kunakin 5 800 tonnia [27], vuonna 2000 yhteensä 3 000 tonnia [28] ja vuonna 2001 yhteensä 80 prosenttia 5 220 tonnista, siis 4 176 tonnia. [29]

22. Vuosina 1996—1999 molemmille alueille vahvistettiin varo-TAC. Vuosina 2000 ja 2001 ICES-alueelle VIII vahvistettiin analyyttinen TAC ja ICES-alueelle IX varo-TAC. TACien ja kiintiöiden vuosittaiseen hallinnoimiseen liittyvien lisäedellytysten käyttöönottamisesta 6 päivänä toukokuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 847/96 [30] 1 artiklan mukaan "varo-TACeja sovelletaan sellaisiin kalakantoihin, joiden osalta ei ole käytettävissä tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa arviota pyyntimahdollisuuksista erityisesti sen vuoden osalta, jona TACit on vahvistettava; muutoin sovelletaan analyyttisiä TACeja."

25 — Asetukset N:o 3074/95, N:o 390/97 ja N:o 45/98.

26 — Asetukset N:o 48/1999, N:o 2742/1999 ja N:o 2848/2000.

27 — Asetukset N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 45/98 ja N:o 48/1999.

28 — Asetus N:o 2742/1999. Portugalin kiintiö oli 5 220 tonnia.

29 — Asetus N:o 2848/2000. Portugalin kiintiö oli 5 220 tonnia. Asetuksessa säädettiin edellisistä vuosista poiketen, että 80 prosenttia tästä kiintiöstä sai kalastaa alueella VIII. Se vastaa 4 176:ta tonnia.

30 — EYVL L 115, s. 3.

23. ICES-alueen VIII TAC oli joka vuosi 33 000 tonnia. Vuodeksi 2000 vahvistettiin tosin tieteellisten kertomusten perusteella aluksi vain 16 000 tonnin TAC, mutta se nostettiin kesäkuussa 2000 uusien tieteellisten arvioiden nojalla takaisin 33 000 tonniin. [31]

24. ICES-alueen IX TACiksi vahvistettiin vuosina 1996—1998 12 000 tonnia, vuonna 1999 13 000 tonnia ja vuosina 2000 ja 2001 kumpanakin 10 000 tonnia.

III Asianosaisten vaatimukset

25. Espanja vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

1. — kumoaa asiassa C-61/96 asetuksen N:o 3074/95 liitteen sardelleja koskevan kohdan,

— kumoaa asiassa C-132/97 asetuksen N:o 390/97 liitteen [32] sardelleja koskevan kohdan,

31 — Yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2000 annetun asetuksen (EY) N:o 2742/1999 muuttamisesta 16 päivänä kesäkuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1446/2000 (EYVL L 163, s. 3).

32 — Tarkkaan ottaen pitäisi sanoa liitteen I, sillä asetuksessa N:o 390/97 on useita liitteitä.

— kumoaa asiassa C-45/98 asetuksen N:o 45/98 liitteen I sardelleja koskevan kohdan,

— kumoaa asiassa C-27/99 asetuksen N:o 48/1999 liitteen I sardelleja koskevan kohdan,

— kumoaa asiassa C-81/00 asetuksen N:o 2742/1999 liitteessä I D olevan toisen alaviitteen, joka koskee sardellikantaa ICES-alueilla IX ja X sekä CECAF-alueella 34.1.1, ja

— kumoaa asiassa C-22/01 asetuksen N:o 2848/2000 liitteessä I D olevan toisen alaviitteen, joka koskee sardellikantaa ICES-alueilla IX ja X sekä CECAF-alueella 34.1.1 (yhteisön vedet),

2. velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut kaikissa asioissa.

26. Neuvosto vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

1. jättää kanteet tutkimatta,

2. hylkää toissijaisesti kanteet perusteettomina,

3. vahvistaa asioiden C-81/00 ja C-22/01 yhteydessä ne periaatteet, joihin perustuu yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-179/95, Espanja vastaan neuvosto, 5.10.1999 antama tuomio ja jotka vahvistivat Portugalin ja Ranskan vuonna 1995 tapahtuneen kiintiöiden vaihdon lainmukaisuuden,

4. velvoittaa Espanjan korvaamaan oikeudenkäyntikulut kaikissa asioissa.

27. Komissio, joka tukee neuvostoa kaikissa muissa riita-asioissa paitsi asiassa C-22/01, vaatii, että asioissa C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99 ja C-81/00 yhteisöjen tuomioistuin

1. jättää kanteet tutkimatta,

2. hylkää toissijaisesti kanteet perusteettomina,

3. velvoittaa Espanjan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

IV Asianosaisten väitteet ja niiden arviointi

A *Kanteiden tutkittavaksi ottaminen*

1) Asianosaisten väitteet

28. Neuvosto on sitä mieltä, että kanteita ei pitäisi ottaa tutkittavaksi asioissa C-61/96, C-132/97, C-45/98 ja C-27/99. Suullisessa käsittelyssä se ulotti tämän väitteensä myös asioihin C-81/00 ja C-22/01, joiden käsiteltäväksi ottamista se ei ollut riitauttanut kirjallisessa menettelyssä.

29. Nämä kanteet koskevat neuvoston mukaan samoja asianosaisia, niiden tavoitteet ovat samat ja niissä esitetään samat kanneperusteet kuin asiassa C-179/95. Kanteet ovat siis yhtä yhdenmukaisia asiassa C-179/95 esitetyn kanteen kanssa kuin riidanalaisten asetusten liitteiden ICES-alueen VIII sardellin pyyntiä koskevat säännökset ovat yhdenmukaisia asetuksen N:o 746/95 säännösten kanssa, mukaan luettuna riidanalainen kolmas alaviite, jonka yhteisöjen tuomioistuin katsoi lainmukaiseksi 5.10.1999 antamassaan tuomiossa. Neuvosto katsoo, että asiassa C-179/95 annetun tuomion oikeusvoima estää näin ollen kanteiden ottamisen käsiteltäväksi. Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 3.5.1996, 15.5.1997, 16.3.1998 ja 8.3.1999 antamat määräykset, joilla lykättiin menettelyjä asioissa C-61/96, C-132/97, C-45/98 ja C-27/99 siihen asti, kunnes asiassa C-179/95 oli annettu tuomio, vahvistavat neuvoston mielestä sen käsityksen, että menettelyjen kohde on sama.

30. Komissiokin on sitä mieltä, että näitä kanteita ei pidä ottaa tutkittavaksi. Espanjan kanne koskee vain vuosittain määriteltyjä suurimpia sallittuja saaliita. Ne kuitenkin vain vahvistavat asetuksessa N:o 685/95 säädetyn kiintiöiden vaihdon. Sen lainmukaisuus on komission mielestä vahvistettu asiassa C-179/95 annetussa tuomiossa. Komissio katsoo, että vain asetuksella N:o 685/95 ja sen liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.1 kohdan toisen kohdan i alakohdan virkkeen viimeisellä osalla on normatiivinen vaikutus. Siinä ja vain siinä on säädetty ICES-alueiden VIII ja IX sardellikantojen yhteisestä hallinnoinnista ja Ranskan ja Portugalin välisen kiintiöiden vaihdon toimintatavoista, laajuudesta ja kestosta. Sitä seuraavissa asetuksissa, joissa vahvistetaan vuosittaiset suurimmat sallitut saaliit, rajoitutaan vain vahvistamaan sardellikantojen yhteinen hallinnointi ja kiintiöiden vaihdon soveltaminen ja laskemaan jo asetuksessa N:o 685/95 vahvistetut prosenttimäärät tonneina. Riidanalaisissa säännöksissä määritellään asetuksen N:o 685/95 looginen seuraus lisäämättä siihen mitään uutta. Tämän asetuksen lainmukaisuus, erityisesti sen soveltuminen yhteen suhteellisen vakauden periaatteen kanssa, on komission mielestä ratkaistu lainvoimaisesti asiassa C-179/95 annetussa tuomiossa.

31. Espanjan hallitus puolestaan katsoo, että kanteet on tutkittava. Se on sitä mieltä, että asiassa C-179/95 annetussa tuomiossa ei vastattu tyhjentävästi suhteellisen vakauden periaatteen loukkaamista koskevaan väitteeseen. Asiat koskevat lisäksi asetuksia N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 45/98, N:o 48/1999, N:o 2742/1999 ja N:o 2848/2000, jotka eivät olleet asiaa C-179/95 koskeneen menettelyn kohteena. Jos käsiteltävänä olevia kanteita ei oteta käsiteltäväksi, kielletään soveltamisalueeltaan ja ajallisesti rajallisen oikeussäännöksen oikeudellinen valvonta sillä perusteella, että on julistettu lainmukaiseksi samansisältöinen säännös, joka on kuitenkin voimassa eri ajan. Jos kanteita ei oteta käsiteltäväksi, loukataan lisäksi kantajan oikeudellista asemaa etuoikeutettuna kantajana. EY 230 artiklassa asetetaan kanteen käsiteltäväksi ottamisen edellytykseksi vain se, että kanneaikaa on noudatettu.

2) Arviointi

32. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuomion oikeusvoima estää kanteen ottamisen käsiteltäväksi vain, jos molempien asianosaiset ovat samat ja kanteiden tavoitteet ja niiden tueksi esitetyt perusteet ovat samat. [33]

33. Asioiden C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 ja C-22/01 asianosaiset ovat samat kuin asiassa C-179/95, sillä niiden kaikkien kohteena on Espanjan kanne neuvostoa vastaan. Kanteiden tueksi esitetyt perusteet ovat samat. Sen jälkeen kun Espanja peruutti osittain kanteensa 14.10.1999 päivätyllä kirjeellään, kanteet koskevat riidanalaisten asetusten yhteensoveltuvuutta suhteellisen vakauden periaatteen kanssa. Asian C-179/95 kanteessa vedottiin muun muassa myös tähän perusteeseen. On kuitenkin kyseenalaista, onko kanteiden tavoite sama kuin asian C-179/95 yhteydessä käsitellyn kanteen.

34. Jokaisen kanteen kohteena on eri asetus ja sen osittainen kumoaminen siltä osin kuin sillä säädellään sardellin pyyntiä ICES-alueella VIII. Jokainen asetus oli voimassa eri aikaan. Asetukset koskevat peräkkäisiä vuosia 1996—2000. Asiassa C-179/95 käsitellyn kanteen kohteena oli vuotta 1995 koskeva asetus. Koska riidanalainen säädös määrittelee vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan pitkälti riita-asian kohteen [34] ja käsiteltävänä olevien kanteiden kohteena ovat eri asetukset, on mielestäni perusteltua ottaa ne tutkittavaksi.

35. Neuvosto menee perusteluissaan vielä pitemmälle. Se ei vetoa vain kulloinkin riitautettuun asetukseen vaan myös sen sisäl-

33 — Yhdistetyt asiat 172/83 ja 226/83, Hoogovens Groep v. komissio, tuomio 19.9.1985 (Kok. 1985, s. 2831, 9 kohta); yhdistetyt asiat 159/84 ja 267/84, 12/85 ja 264/85, Ainsworth ym. v. komissio, tuomio 1.4.1987 (Kok. 1987, s. 1579, 3 kohta); yhdistetyt asiat 358/85 ja 51/86, Ranska v. parlamentti, tuomio 22.9.1988 (Kok. 1988, s. 4821, 12 kohta; Kok. Ep. IX, s. 625); asia T-28/89, Maindiaux ym. v. WSA, tuomio 8.3.1990 (Kok. 1990, s. II-59, 23 kohta) ja yhdistetyt asiat T-177/94 ja T-377/94, Altmann ym. v. komissio, tuomio 12.12.1996 (Kok. 1996, s. II-2041, 50 kohta).

34 — Asia T-162/94, NMB France ym. v. komissio, tuomio 5.6.1996 (Kok. 1996, s. II-427, 37—39 kohta) ja asia T-26/96, Lopes v. yhteisöjen tuomioistuin, määräys 25.10.1996 (Kok. H. 1996, s. II-1357, 14—16 kohta).

töön. Koska riidanalainen säännös, joka koskee sardellien pyyntiä ICES-alueella VIII, on asetuksissa N:o 3074/95, N:o 45/98, N:o 48/1999 ja N:o 2742/1999 sama kuin asetuksessa N:o 746/95, kanteita ei neuvoston mielestä pidä ottaa tutkittavaksi.

36. Tähän on kuitenkin vastattava, että asetuksessa N:o 48/1999 vahvistettiin ICES-alueen IX TACiksi 13 000 tonnia, siis 1 000 tonnia enemmän kuin edellisinä vuosina. Myös vuosiksi 2000 ja 2001 vahvistettiin eri määrät kuin vuodeksi 1995. Asetuksessa N:o 2742/1999 vahvistettiin ICES-alueen VIII TACiksi 16 000 tonnia, joka nostettiin sitten asetuksella N:o 1446/2000 [35] 33 000 tonniin. Kyse on ensimmäistä kertaa analyyttisesta TACista, johon ei sovelleta TACien ja kiintiöiden vuosittaiseen hallinnoimiseen liittyvien lisäedellytysten käyttöönottamisesta 6 päivänä toukokuuta 1996 annetun asetuksen N:o 847/96 [36] 3 ja 4 artiklaa, vaan saman asetuksen 5 artiklaa. ICES-alueen IX TACiksi vahvistettiin 10 000 tonnia, joista 5 220 tonnia kuului Portugalille. Niistä 3 000 tonnia, siis alle 80 prosenttia, sai pyytää ICES-alueella VIII Ranskan suvereniteettiin kuuluvilta vesiltä. Asetus poikkeaa edellisistä vuosista siis tältäkin osin. Asetuksessa N:o 2848/2000 vahvistettiin ICES-alueelle VIII taas 33 000 tonnin TAC, jälleen analyyttisena TACina. ICES-alueelle IX vahvistettiin 10 000 tonnin TAC, josta 5 220 tonnia kuului Portugalille. Ensimmäistä kertaa säädettiin, että 80 prosenttia tästä osuudesta sai pyytää ICES-alueella VIII Ranskan suvereniteettiin kuuluvilta vesiltä. Tällöin ilmoitettiin siis ensimmäistä kertaa kiintiöiden vaihtoa vastaava prosenttimäärä eikä tonnimäärää. Kuten nämä esimerkit osoittavat, yhdenmukaisuus oli vuosina 1995—1999 pikemminkin sattumanvaraista.

37. Kanteiden tutkittavaksi ottamista koskeva päätös ei voi riippua siitä, että vuosiksi 1996—1999 annettiin ilman oikeudellista tarvetta samanlainen säädös kuin vuodelle 1995. Näin ollen asetusten antaminen vuosiksi 2000 ja 2001 osoittaa, että mainitut asetukset olivat aina tiettyä ajanjaksoa varten annettuja uusia säädöksiä, joiden sisältö on riippumaton muina vuosina annetuista säädöksistä. Tämä tukee sitä, että kanteiden tavoitteet eroavat toisistaan, ja sen takia ne on otettava tutkittavaksi.

38. Komissio toteaa, että Portugalin ja Ranskan kiintiöiden vaihdosta on säädetty jo asetuksessa N:o 685/95. Tässä asetuksessa säädetään, että vaihdot "ovat hiljaisella sopimuksella uudistettavissa kaudella 1995—2002". On kuitenkin kysyttävä, tekeekö tämä sanamuoto asetukset N:o 746/95, N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 45/98, N:o 2742/1999 ja N:o 2824/2000 sen kanssa yhdenmukaisiksi asetuksiksi.

35 — EYVL L 163, s. 3.
36 — EYVL L 115, s. 3.

39. Asetuksen N:o 685/95 sanamuoto ei tue tätä oletusta. Sen mukaan Ranskalla ja Portugalilla on mahdollisuus muuttaa kiintiöiden vaihdon edellytyksiä määritellessään vuosittain suurimpia sallittuja saaliita ja kiintiöitä. Asetuksen N:o 685/95 mukaan vaihdot tapahtuvat nimenomaisesti sillä varauksella, että käytäntöä jatketaan ja mahdollisesti mukautetaan vuosittain. Tässä säännöksessä oletetaan siis, että joka vuosi annetaan uusi asetus. Tämäkin tukee sitä, että kanteet otetaan tutkittavaksi.

40. On kuitenkin oltava yhtä mieltä komission kanssa siitä, että kiintiöiden vaihdosta säädetään jo asetuksessa N:o 685/95. Sen tähden komissio katsoo, että riidanalaisissa asetuksissa N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 45/98, N:o 48/1999 ja N:o 2742/1999 vain vahvistetaan asetuksessa N:o 685/95 sovittu kiintiöiden vaihto, joka on katsottu lainmukaiseksi asiassa C-179/95 annetussa tuomiossa.

41. Toisaalta on todettava, että Espanjan kanteet asioissa C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 ja C-22/01 eivät koske asetuksen N:o 685/95 lainmukaisuutta, niin kuin asian C-179/95 kanne. Kanteiden tavoitteet eivät siis siltä osin ole päällekkäisiä tai peräti yhdenmukaisia.

42. Komission perustelut nojautuvat siihen oletukseen, että riidanalaisilla asetuksilla N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 45/98, N:o 48/1999 ja N:o 2742/1999 ei ole itsenäistä normatiivista merkitystä. Komissio pitää niitä sardellikantojen hallinnointiin ja kiintiöiden vaihtoon liittyvinä asetusta N:o 685/95 tukevina asiakirjoina.

43. Tähän on kuitenkin vastattava, että asetus N:o 685/95 ei sisällä täydellistä säännöstöä. Se kaipaa täydennystä. Ensinnäkin siinä myönnetään Ranskalle ja Portugalille ainoastaan lupa uudistaa kiintiöiden vaihto. Siinä ei edellytetä vaihtoa eikä säädetä siitä, tapahtuuko sallittu uudistaminen. Molemmat kohdat jäävät muiden säädösten varaan. Käsiteltävänä olevassa asiassa riidanalainen kiintiöiden vaihto Portugalin ja Ranskan välillä perustuu sopimukseen, joka solmittiin neuvoston kokouksessa 22.12.1994. Tämä käy ilmi asetuksen N:o 746/95 kolmannesta ja neljännestä perustelukappaleesta. Asetuksessa N:o 685/95 hyväksytty vaihdon uudistaminen vuodeksi 1995 tapahtui asetuksen N:o 746/95 liitteessä I. Sardelleista laadittiin alueita IX, x ja CECAF 34.1.1 varten riidanalainen kolmas alaviite, jonka mukaan Portugalille myönnetystä tämän alueen 6 260 tonnin varo-TACista enintään 5 008 tonnia voidaan kalastaa ICES-alueella VIII Ranskan suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvilta vesiltä. Toiseksi asetuksen N:o 685/95 säännös on epätäydellinen myös siltä osin, että kyseessä olevaan kiintiöiden vaihtoon lii-

tettiin sellainen lykkäävä ehto, että ICES-alueille VIII ja IX on vahvistettava yhteinen sardellin TAC ("Yhteinen anjoviksen TAC, joka on vahvistettu ICES-alueille — — "). Tästä seuraa, että asetuksessa N:o 685/95 ei ole säädetty täydellisesti edes ICES-alueiden VIII ja IX sardellikantojen yhteisestä hallinnoinnista. Siksi senkin osalta viitataan toiseen asetukseen.

45. Näissä vuosittain annettavissa asetuksissa ei säädetä nimenomaisesti kiintiöiden vaihdosta. Vuosittain toistuva asetus saattaisi silti olla osoitus kiintiöiden vaihdon uudistamisesta hiljaisella sopimuksella, joka mainitaan asetuksessa N:o 685/95.

46. Asetuksen N:o 685/95 liitteen IV säännös on sisällöllisesti täydellinen vain näiden vuosittaisten konkreettisten asetusten yhteydessä. Tämäkin tukee sitä, että kanteet on otettava tutkittavaksi.

44. Koska asetuksen N:o 685/95 säännökset ovat niin epätäydellisiä, asetusten N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 48/1999, N:o 2742/1999 ja N:o 2848/2000 normatiivinen sisältö on sitäkin tärkeämpi. Niissä vahvistetaan kunkin ICES-alueen ja kalalajin TACit sekä niiden jakaminen jäsenvaltioiden kiintiöksi. Lisäksi ne koskevat Espanjan riitauttamaa säännöstä, jonka mukaan tietty osa Portugalille ICES-alueelle IX myönnetystä pyyntimäärästä saadaan kalastaa ICES-alueella VIII Ranskan suvereniteettiin ja lainkäyttövaltaan kuuluvilta vesiltä. Tarkoittaako tämä sardellin yhteisen TACin vahvistamista ICES-alueille VIII ja IX ja samalla asetuksessa N:o 685/95 tarkoitetun edellytyksen täyttymistä, on kanteiden perusteltavuuteen liittyvä kysymys. Tutkittavaksi ottamisen edellytysten arvioinnin kannalta riittää, että todetaan tämän olevan tosiseikka, jota Espanjan kanteet koskevat. Siitä säädetään joka vuosi uudelleen, kun vahvistetaan vastaavat TACit ja kun Portugalille myönnetään lupa kalastaa tietty osa sille alueelle IX myönnetystä pyyntimäärästä alueella VIII.

47. Edellä esitetyt toteamukset antavat aiheen kysymykseen, missä määrin on otettava huomioon, että asetusten N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 45/98, N:o 48/1999, N:o 2742/1999 ja N:o 2848/2000 säännösten sisältö riippuu esitetyllä tavalla asetuksesta N:o 685/95. Oikeuskäytännön mukaan ainoastaan tuomioistuimen päätöksellä tosiasiallisesti tai väistämättä ratkaistut tosiasiakysymykset ja oikeuskysymykset saavuttavat lainvoiman.[37] Tältä osin on otettava huomioon, että asiassa C-179/95 annetussa tuomiossa on päätetty lainvoimaisesti, että asetus N:o 685/95 soveltuu yhteen yhteisön oikeuden kanssa.

48. Espanja ei tosin enää vireillä olevassa menettelyssä riitauta asetusta N:o 685/95,

37 — Asia C-281/89, Italia v. komissio, tuomio 19.2.1991 (Kok. 1991, s. I-347).

kuten asian C-179/95 menettelyn yhteydessä. Asiassa C-179/95 annetun tuomion oikeusvoima ei tältä osin estä kanteiden ottamista tutkittavaksi vireillä olevassa menettelyssä. Tämä tuomio on kuitenkin otettava huomioon, kun tutkitaan käsiteltävänä olevien kanteiden perusteltavuutta asetuksen N:o 685/95 sisällön kannalta.

49. Edellä esitetyn perusteella on siis todettava, etteivät asioissa C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 ja C-22/01 esitettyjen kanteiden tavoitteet ole yhdenmukaiset asiassa C-179/95 nostetun kanteen tavoitteen kanssa. Asiassa C-179/95 annetun tuomion oikeusvoima ei näin ollen ole näiden kanteiden tutkittavaksi ottamisen esteenä.

B *Kanneperusteet*

1) Suhteellisen vakauden periaatteen ottaminen huomioon

50. Kanneperusteiden tutkimisen yhteydessä on käsiteltävä aluksi suhteellisen vakauden periaatteen loukkaamista koskevaa kanneperustetta, johon vedotaan kaikissa käsiteltävänä olevissa asioissa.

a) Asianosaisten väitteet

51. Espanja katsoo, että riidanalaisista asetuksista seuraa, että Portugalille myönnetään tosiasiassa — vaihdettavissa oleva — sardellikiintiö ICES-alueella VIII, vaikka sillä ei ole milloinkaan ollut kiintiötä siellä. Tämä ei ole suhteellisen vakauden periaatteen mukaista. Sen mukaan neuvostolla olisi ollut ICES-alueen VIII pyyntikiintiöitä jakaessaan velvollisuus säilyttää Espanjalle ja Ranskalle, joiden kesken ICES-alueen VIII sardellikanta aina oli jaettu, myönnetyt prosenttimäärät, eli 90 prosenttia TACista olisi pitänyt jakaa Espanjalle ja 10 prosenttia Ranskalle.

52. Neuvosto katsoo, että suhteellisen vakauden periaatetta ei ole loukattu. Se toteaa, että on muitakin tapauksia, joissa jäsenvaltioiden sallitaan kalastaa tiettyjä kiintiöitä niihin alueisiin rajoittuvilta alueilta, joille kiintiöt on myönnetty, jotta kiintiöt käytettäisiin paremmin hyväksi. Neuvoston mukaan nämäkin vaihdot koskevat biologisesti eriytyneitä kalakantoja, eikä niiden oikeudenmukaisuutta ole milloinkaan asetettu kyseenalaiseksi. Sen mielestä Espanjakin hyötyy tästä mahdollisuudesta "lasikampelan" ja "merikrotin" osalta alueiden VI ja VII välillä tapahtuvan vaihdon yhteydessä.

53. Neuvosto vahvistaa, että ICES-alueiden VIII ja IX sardellikannat ovat kaksi biolo-

gisesti eriytynyttä kantaa. Vaikka alueille on vahvistettu kaksi TACia, neuvosto ei silti pidä sitä oikeastaan välttämättömänä, sillä kannat eivät ole vaarassa, ja vuosina 1996—1999 vahvistettiin vain varo-TACeja. Näiden kahden alueen yhteinen hallinnointi ei ole säädösten vastaista. ICES-alueille VIII ja IX on vahvistettu kaksi TACia vain liittymisasiakirjan 161 artiklan vuoksi.

54. Neuvosto katsoo, että se on noudattanut liittymisasiakirjan 161 artiklan säännöksiä ja suhteellisen vakauden periaatetta, kun se on vahvistanut ICES-alueelle VIII oman TACin ja myöntänyt 90 prosenttia tästä TACista Espanjalle. Kun se on sallinut Portugalin kalastaa osan ICES-alueelle IX myönnetystä kiintiöstä alueella VIII ja vaihtaa sen Ranskan kanssa, se on vain käyttänyt harkintavaltaansa, jotta Espanjan ja Portugalin integroituminen yhteiseen kalastuspolitiikkaan edistyisi.

55. Neuvosto toteaa lisäksi, että asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdan mukaan suhteellisen vakauden periaate sallii pyyntimäärien muuttamisen, erityisesti vaihtamalla kiintiöitä, kuten vuodesta 1983 lähtien on tehty. Neuvosto on mielestään noudattanut sitä vaatimusta, että kiintiöiden jakamisessa on huolehdittava kokonaistasapainosta, kun se on sallinut Portugalin kiintiön vaihtamisen. Se viittaa ICES-alueille VIII ja IX myönnettyjen pyyntimäärien lisäykseen.

56. Komissiokin katsoo, ettei suhteellisen vakauden periaatetta ole loukattu. ICES-alueiden VIII ja IX TACeja on hallinnoitu yhteisesti. Kyseisten jäsenvaltioiden eli Espanjan, Portugalin ja Ranskan kiintiöitä ei ole kuitenkaan muutettu. Komissiokin tarkastelee alueiden kiintiöitä kokonaisuutena.

57. Komission mukaan asetuksen N:o 3760/92 8 ja 9 artiklassa nimenomaisesti sallitaan kiintiöiden vaihto, jota Espanjan kanne koskee. TACien yhteisen hallinnoinnin ansiosta saavutetaan myös kokonaistasapaino.

58. Komissio katsoo lopuksi, että asetuksella N:o 685/95 lievennetään suhteellisen vakauden periaatetta. Neuvosto on käyttänyt laajaa harkintavaltaansa, joka sillä on maatalouspoliittisia päätöksiä tehdessään.

b) Arviointi

59. Tämä kanneperuste koskee sitä, onko suhteellisen vakauden periaatetta loukattu, kun Portugalille on myönnetty riidanalaisilla asetuksilla N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 45/98, N:o 48/1999, N:o 2742/1999 ja N:o 2848/2000 lupa kalastaa osa sille ICES-alueelle IX myönnetystä sardellikiintiöstä ICES-alueella VIII?

60. Suhteellisen vakauden periaate varmistaa jäsenvaltioille kiinteän prosentuaalisen osuuden myyntikelpoisten kalalajien pyyntimahdollisuuksista.[38] Pyyntimahdollisuudet koskevat tietyn alueen tiettyä kalalajia.[39] Kuten asiaa koskevien oikeussäännösten esittämisen yhteydessä jo mainittiin, tämä periaate perustuu 3.11.1976 annetun "Haagin päätöslauselman" liitteeseen VII. Suhteellisen vakauden periaate toistettiin yhteisestä kalastuspolitiikasta 30 päivänä toukokuuta 1980 annetussa neuvoston julistuksessa[40] ja asetuksessa N:o 170/83 ja lopulta asetuksessa N:o 3760/92.[41][42]

61. Asetuksen N:o 3760/92 johdanto-osan perustelukappaleista 12—14 ilmenee, että yhteisön kalastuspolitiikan mukainen pyyntimahdollisuuksien jakaminen perustuu kolmeen kriteeriin: perinteisen kalastuksen laajuuteen, niiden alueiden erityistarpeisiin, joiden paikallisväestö on erityisen riippuvainen kalastuksesta ja sen liitännäistoiminnoista, sekä ennen kaikkea kantojen kulloiseenkin biologiseen tilanteeseen.

62. Vakaus on suhteellista, koska sen nojalla myönnetään vain oikeus tiettyyn prosenttimäärään käytettävissä olevasta TACista, mutta ei oikeutta tiettyyn pyyntimäärään.[43] Pyyntimäärä vaihtelee. Tämä johtuu jo siitä vaatimuksesta, että kulloisenkin kannan biologinen tilanne on otettava huomioon. Se ei salli aina samaa pyyntimäärää. Lisäksi määrä riippuu osuudesta, joka yhteisölle kuuluu suurimmasta sallitusta saaliista. Jäsenvaltioille jaetaan kiintiöinä vain tämä määrä, joka vahvistetaan osittain kansainvälisissä järjestöissä.

63. Käsiteltävänä oleva Espanjan kanne ei myöskään koske, kuten neuvosto väittää, tiettyä sardellimäärää, jonka se haluaisi kalastaa ICES-alueella VIII, vaan kyse on

38 — Edellä alaviitteessä 5 mainittu asia Romkes, tuomion 17 kohta. Vahvistettiin edellä alaviitteessä 6 mainituissa yhdistetyissä asioissa Portugali ja Espanja v. neuvosto, tuomion 28 kohta.

39 — Edellä alaviitteessä 6 mainittu asia Portugali ja Espanja v. neuvosto, tuomion 28 kohta.

40 — EYVL C 158, s. 2.

41 — Mainittu edellä alaviitteessä 6.

42 — Ks. syntyhistorian muut yksityiskohdat edellä alaviitteessä 7 mainitusta julkisasiamies La Pergolan asiassa C-4/96, NIFPO ja Northern Ireland Fishermen's Federation, esittämän ratkaisuehdotuksen 4—20 kohdasta.

43 — Edellä alaviitteessä 6 mainittu asia Portugali ja Espanja v. neuvosto, tuomion 28 kohta.

pikemminkin Espanjan osuudesta ICES-alueella VIII kalastettavissa olevasta sardellimäärästä.

64. Vuoden 1985 liittymisasiakirjassa Espanjalle on myönnetty 90 prosenttia ja Ranskalle 10 prosenttia sardellin TACista ICES-alueella VIII. Osuudet otetaan huomioon asetusten N:o 1275/94 ja N:o 685/95 mukaisesti, kun kiintiöitä jaetaan vuosittain asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan mukaisessa menettelyssä. Jäsenvaltioille myönnetyt kiintiöt ilmaistaan tällöin tonneina.

65. Käsiteltävässä asiassa on nyt tutkittava, onko tätä prosentuaalista jakoa noudatettu asetuksissa N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 45/98, N:o 48/1999, N:o 2742/1999 ja N:o 2848/2000 vai onko sitä rikottu sillä, että kolmannessa tai toisessa alaviitteessä on annettu Portugalille lupa kalastaa osa ICES-alueelle IX myönnetystä kiintiöstään ICES-alueella VIII. Rikkomus on tapahtunut, jos tämä säännös on johtanut siihen, että Espanja ei ole enää saanut 90 prosenttia ICES-alueen VIII suurimmasta sallitusta sardellisaaliista eikä asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdassa ja 9 artiklassa sallittu kiintiöiden vaihto ole oikeuttanut tätä muutosta.

66. Oletusta suhteellisen vakauden periaatteen loukkaamisesta ei tue ensinnäkään se, että suhteellisen vakauden periaate ei takaa absoluuttista pyyntimäärää, vaan ainoastaan vastaavan osuuden siitä. Tähän osuuteen voidaan vaikuttaa vaihtamalla kiintiöitä, kuten asetuksen N:o 3760/92 9 artiklassa nimenomaisesti säädetään. Osuuteen voidaan vaikuttaa myös hyväksymällä kiintiön siirto siihen alueeseen rajoittuville alueille, jolle kiintiö on myönnetty, kuten Portugalille on hyväksytty käsiteltävänä olevassa tapauksessa sardellin kalastuksen osalta ja kuten asetuksesta N:o 3074/95 lähtien on voitu tehdä myös sillille, kummelilurskalle, mustakitalurskalle, makrillille ja lasikampelalle. Asetusten johdanto-osien mukaan nämä kiintiöiden siirrot tapahtuvat "kiintiöiden paremman hyväksikäytön varmistamiseksi".[44] Portugalille ICES-alueelle IX myönnetyn kiintiön siirto ICES-alueelle VIII ei ole siis yksittäistapaus, kuten neuvosto oikeutetusti korostaa. Siirto liittyi Portugalin ja Ranskan väliseen kiintiöiden vaihtoon, josta sovittiin joulukuussa 1994 ja joka on mainittu asetuksen N:o 685/95 liitteessä IV.

67. Suhteellisen vakauden periaatteen loukkaamista ei tue myöskään se tosiasia, että kiintiöiden siirron hyväksyminen ei vähentänyt prosenttiosuudeltaan eikä määrältään Espanjan kokonaiskiintiötä ICES-alueilla VIII ja IX.[45] Neuvosto ja komissio korostavat juuri tätä. Lopuksi

44 — Vrt. esimerkiksi asetuksen N:o 3074/95 14. perustelukappale.

45 — Vrt. edellä alaviitteessä 2 mainittu asia Espanja v. neuvosto, tuomion 52 kohta.

ICES-alueen VIII suurimmasta sallitusta saaliista on myönnetty 90 prosenttia Espanjalle. [46]

68. Oletusta suhteellisen vakauden periaatteen loukkaamisesta tukee puolestaan se, että kiintiöiden siirron hyväksyminen kasvatti ICES-alueen VIII saalista 33 000 tonnista 38 008 tonniin vuosina 1996—1999, 36 000 tonniin vuonna 2000 ja 37 176 tonniin vuonna 2001. Kun verrataan Espanjan vaatimaa 90 prosentin osuutta suurimmasta sallitusta saaliista kiintiöiden siirron tuloksena syntyneeseen ICES-alueen VIII suurimpaan sallittuun sardellisaaliiseen, on todettava, että Espanjalle ei myönnetty 90:tä prosenttia siitä.

69. Vastaus käsiteltävänä olevassa asiassa esitettyyn kysymykseen riippuu siis siitä, miten valitaan viitemäärä, josta Espanjalle myönnettävä 90 prosenttia lasketaan. Espanjan oikeuksia on rikottu, jos se lasketaan hyväksytyn pyyntimäärän, mukaan luettuna kiintiöiden siirto, perusteella. Jos se puolestaan lasketaan ICES-alueelle VIII myönnetystä TACista, Espanjan oikeutta saada 90 prosenttia siitä ei ole rikottu. Sitä ei ole myöskään rikottu, jos lähdetään liikkeelle alueiden VIII ja IX yhteisestä TACista tai ainakin näiden alueiden TACien yhteisestä hallinnoinnista, kuten neuvosto ja komissio ehdottavat.

70. Nyt herää kysymys, voidaanko Portugalin kiintiön siirron hyväksymistä, joka tapahtui riidanalaisissa alaviitteissä kolme tai kaksi, pitää yhteisen TACin vahvistamisena sardellien kalastukselle ICES-alueilla VIII ja IX tai ainakin näiden TACien yhteisenä hallinnointina? Tätä tulkintaa tukee se tosiasia, että kyseessä ovat toisiinsa rajoittuvat alueet. Hyväksymisen tällaisessa tulkinnassa otettaisiin huomioon myös Espanjan oikeudet, joita ei siis, kuten jo todettiin, loukata sillä, että sen kiintiöitä ICES-alueilla VIII ja IX tarkastellaan kokonaisuutena. Muuten on todettava, että asetuksen N:o 685/95 11 artiklassa ja liitteessä IV olevassa kohdassa 1.1 i) asetetaan riidanalaisen kiintiöiden vaihdon edellytykseksi nimenomaisesti se, että ICES-alueille VIII ja IX on vahvistettu yhteinen sardellin TAC.

71. Kiintiöiden siirron tällaista tulkintaa ei kuitenkaan tue se, että riidanalaisissa asetuksissa on myönnetty aina kaksi erillistä TACia ICES-alueille VIII ja IX. Espanjan hallitus korostaa oikeutetusti tätä seikkaa. Jos oletettaisiin, että näillä alueilla on yhteinen TAC, se antaisi aiheen olettaa, että TACejakin olisi vahvistettu vain yksi.

46 — Vrt. edellä alaviitteessä 2 mainittu asia Espanja v. neuvosto, tuomion 53 kohta.

Se olisi ollut liittymisasiakirjan 161 artiklan vastaista, kuten neuvosto itsekin toteaa.

72. Edes oletus näiden kahden TACin yhteisestä hallinnoinnista ei voi poistaa tätä puutetta. Käsiteltävänä olevan kysymyksen ratkaisemisen kannalta on nimittäin ratkaisevaa, että oletus, jonka mukaan kiintiöiden siirron hyväksyminen tarkoittaisi yhteisen TACin tai kahden TACin yhteisen hallinnoinnin vahvistamista, on niiden kriteerien vastainen, joihin TACien vahvistaminen perustuu. Asetuksen N:o 3760/92 13. perustelukappaleen mukaan huomioon on otettava kulloisenkin kannan biologinen tilanne ja niiden alueiden erityistarpeet, joiden väestö on erityisen riippuvainen kalastuksesta ja sen liitännäistoiminnoista. ICES-alueiden VIII ja IX sardellikannat ovat kiistattomasti kaksi biologisesti eriytynyttä kantaa. Tämäkään seikka ei tue oletusta yhteisestä TACista tai kahden TACin yhteisestä hallinnoinnista, koska sille ei ole tieteellistä perustaa.

73. Neuvoston esittämä väite siitä, että kyseessä ovat vain varo-TACit, on sekin perusteeton. ICES-alueelle VIII vahvistettiin vuosina 2000 ja 2001 analyyttiset TACit, ICES-alueelle IX sitä vastoin edelleen varo-TACit. Tämä korostaa kantojen biologista eriytyneisyyttä ja niiden yhteisen hallinnoinnin mahdottomuutta. Muuten toimittaisiin asetuksen N:o 3760/92 4 artiklan 1 kohdan vastaisesti, jonka mukaan kalavarojen hoito tapahtuu muun muassa käytettävissä olevien biologisten tutkimusten ja kertomusten perusteella.

74. Lisäksi ei oteta riittävästi huomioon Espanjan sen väestönosan etuja, joka elää sardellin kalastuksesta ICES-alueella VIII, kun lisätään hyväksyttyä kokonaissaalista lisäämättä samanaikaisesti Espanjalle kuuluvaa osuutta. Tätä häviötä ei voida ilman muuta korvata niiden espanjalaisten saamalla "voitolla", jotka elävät sardellin kalastuksesta ICES-alueella IX, joka on Galician ja Portugalin rannikolla ja jota kalastetaan kiintiöiden siirron seurauksena vähemmän. Siksi kiintiöiden siirron hyväksymistä ei voida pitää yhteisen TACin vahvistamisena ICES-alueille VIII ja IX eikä niiden yhteisenä hallinnointina.

75. Koska luvan myöntäminen Portugalille siihen, että se kalastaa osan sille ICES-alueelle IX myönnetystä kiintiöstä ICES-alueella VIII, on lähtökohtaisesti suhteellisen vakauden periaatteen vastaista, on tutkittava vielä sitä, onko kyseessä tämän periaatteen asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdan toisen lauseen nojalla sallittu muutos. Tämän säännöksen mukaan kiintiöitä jaettaessa "voidaan niiden jäsenvaltioiden pyynnöstä, joita asia suoranaisesti koskee, kuitenkin

ottaa huomioon pienoiskiintiöt ja säännölliset kiintiöiden vaihdot, jotka ovat olleet käytössä vuodesta 1983".

76. Jos ICES-alueita VIII ja IX tarkastellaan yhdessä, kuten neuvosto ja komissio ehdottavat, on todettava, että Portugalin kiintiöiden siirto ei vaikuta Espanjan kokonaisosuuteen sardellisaaliista. Siltä osin voidaan katsoa, että säännöksessä otetaan huomioon tasapainoinen jako.

77. Tämän 75 kohdassa mainitun säännöksen soveltaminen on kuitenkin mahdotonta jo sen takia, että Espanja ei hyväksy kiintiöiden siirtoa, puhumattakaan siitä, että se pyytäisi sitä tämän säännöksen nojalla. Vain Portugalin ja Ranskan esittämä pyyntö, jollaisena sovittua kiintiöiden vaihtoa voitaisiin pitää, ei kuitenkaan riitä. Kiintiöiden vaihto koskee nimittäin Espanjaa siltä osin, että ICES-alueelta VIII kalastettavissa oleva määrä muuttuu ilman, että Espanja pystyy vaikuttamaan siihen. Tämä vaikuttaa kuitenkin sille liittymisasiakirjan 161 artiklassa myönnettyihin oikeuksiin, jotka on tunnustettu asetuksissa N:o 1275/94 ja N:o 685/95 ja asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan nojalla annetuissa asetuksissa. Espanjaa on siksi pidettävä asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdan toisessa lauseessa tarkoitettuna jäsenvaltiona, jota asia suoranaisesti koskee. Näin ollen edes tämän säännöksen soveltamisen muodolliset edellytykset eivät täyty.

78. Myöskään säännöksen soveltamisen aineelliset edellytykset eivät täyty. Säännös koskee kiintiöiden jakamista suurimman sallitun kokonaissaaliin puitteissa. Kiintiöitä ei kuitenkaan ole muutettu riidanalaisten asetusten nojalla. Neuvosto ja komissio korostavat nimenomaan sitä. Portugalille ei myönnetty kiintiötä ICES-alueella VIII. Sen sallittiin vain kalastaa osa sille ICES-alueelle IX myönnetystä kiintiöstä ICES-alueella VIII. Kyse on vain kiintiön siirrosta, ei Portugalin kiintiön käyttöönotosta ICES-alueella VIII. Riidanalaisten asetusten kolmannen tai toisen alaviitteen säännöksiä ei voida tältä osin pitää asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdassa tarkoitettuna muutoksena suhteellisen vakauden periaatteeseen tai siihen perustuvaan kiintiöiden jakoon. Tämän johdosta voidaan siis todeta, että nämä säännökset loukkaavat suhteellisen vakauden periaatetta.

79. Asiassa C-179/95 annetun tuomion oikeusvoima tukee tätä toteamusta. Tuomio koskee asetuksia N:o 685/95 ja N:o 746/95. Kuten asian tutkittavaksi ottamisen edellytysten arvioimisen yhteydessä todettiin, asetus N:o 685/95 ei sisällä kyseistä kiintiöiden jakoa koskevaa täydellistä säännöstöä. Sen liitteessä IV mainittu Portugalin ja Ranskan kiintiöiden vaihto pikemminkin edellyttää, että Portugalilla on kalastusoikeus ICES-alueella VIII. Oikeus annetaan kuitenkin vasta asetusten N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 45/98, N:o 48/1999, N:o 2742/1999 ja N:o 2848/2000 riidanalaisessa kolmannessa tai toisessa alaviitteessä, siis TACin vuosittaisen vahvistamisen yhteydessä. Kyse on siis itsenäisistä oikeussäännöksistä, jotka täytyy voida riitauttaa itsenäisesti. Sen lisäksi myös niiden tutkinnan on oltava täysin mahdollista, eikä muita ajanjaksoja koskevia rinnakkaisia asetuksia koskevien tuomioiden oikeusvoima saa olla sen esteenä.

2) Kalavarojen järkiperäistä ja vastuullista käyttöä koskevan periaatteen ottaminen huomioon

81. Kalavarojen järkiperäistä ja vastuullista käyttöä koskevan periaatteen huomioonottamista koskevaan kanneperusteeseen vedottiin alun perin kaikissa kanteissa. Espanja ilmoitti 14.10.1999 päivätyssä kirjeessään tämän kanneperusteen rauenneen asioissa C-61/96, C-132/97, C-45/98 ja C-27/99, mutta vetosi siihen edelleen asioissa C-81/00 ja C-22/01. Siksi sitä käsitellään seuraavassa.

a) Asianosaisten väitteet

80. Tämän johdosta voidaan siis todeta, että sen hyväksyminen, että Portugali siirtää sille ICES-alueelle IX sardellin kalastukseen myönnetyn kiintiön ICES-alueelle VIII, loukkaa suhteellisen vakauden periaatetta, koska se johtaa siihen, että Espanjalle ei myönnetä 90 prosenttia suurimmasta sallitusta sardellisaaliista ICES-alueella VIII. Riidanalaiset asetukset on siis kumottava tältä osin.

82. Espanja katsoo, että riidanalaiset säännökset loukkaavat kalavarojen järkiperäistä ja vastuullista käyttöä koskevaa periaatetta siltä osin kuin niissä lisätään ICES-alueen VIII tieteellisten tutkimusten perusteella vahvistettua TACia määrällä, jonka Portugali saa kalastaa tällä alueella. Tämä johtaa kalavarojen liikakäyttöön, mikä on vailla minkäänlaista tieteellistä perustetta. Asetuksella N:o 2742/1999 vuodeksi 2000 vahvistetun TACin jyrkkä pieneneminen todistaa Espanjan mielestä, että tämä liikakalastus vaarantaa ICES-alueen VIII sardellikannan. Jotta Ranskalle olisi voitu myöntää sen saamat 4 600 tonnia

lainmukaisesti, tämän alueen suurinta sallittua saalista olisi pitänyt lisätä 46 000 tonniin. Se olisi kuitenkin tarkoittanut kalavarojen liikakalastusta. Vuodeksi 2001 ICES-alueelle VIII myönnettiin yhteensä 37 176 tonnin saalis.

83. Neuvosto vastaa, että se puolitti vuoden 2000 TACin, kun tieteelliset kertomukset olivat osoittaneet, että ICES-alueen VIII sardellikanta oli vaarantunut. Vasta kun uudet tutkimukset osoittivat kannan vakiintuneen, TAC palautettiin edellisen vuoden tasolle. Muuten neuvosto viittaa asiassa C-179/95 annettuun tuomioon, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että Espanja ei ollut esittänyt riittävästi sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat kalavarojen järkiperäisen ja vastuullisen käytön periaatetta loukatun.

84. Komissiokin katsoo, ettei Espanja ole esittänyt konkreettisia seikkoja, jotka osoittaisivat, että riidanalaiset asetukset vaarantavat ICES-alueen VIII sardellikannan. Neuvosto vahvisti lisäksi välittömästi ICES-alueelle VIII pienemmän TACin vuodeksi 2000, kun oli olemassa merkkejä sardellikannan heikentymisestä. TAC palautettiin entiselle tasolleen vasta, kun neuvosto oli saanut käytettäväkseen uudet arviot, joiden mukaan kanta ei ollut enää vaarassa. Muuten komissio viittaa laajaan harkintavaltaan, joka neuvostolla on maatalouspolitiikan alalla.

b) Arviointi

85. Asetuksen N:o 3760/92 toisessa perustelukappaleessa sitoudutaan järkiperäiseen ja vastuulliseen elollisten vesiluonnonvarojen ja vesiviljelyn hyväksikäyttöön. Asetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan tällä asetuksella pyritään luomaan kalavarojen säilyttämisen ja suojelun kehykset. Kalavarojen järkiperäisen ja vastuullisen sekä kestävällä pohjalla tapahtuvan hyväksikäytön varmistavat — asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan — erityisesti yhteisön toimenpiteet, joilla vahvistetaan vyöhykkeille pääsyn ja kalavarojen saatavuuden sekä kalastustoiminnan harjoittamisen edellytykset. Tästä syystä nämä toimenpiteet suunnitellaan käytettävissä olevien biologisten, sosiaalisten ja taloudellisten sekä teknisten tutkimusten sekä 16 artiklan mukaisesti perustetun "tieteellis-teknis-taloudellisen kalastuskomitean" laatimien kertomusten perusteella.

86. Asioita C-81/00 ja C-22/01 koskevissa menettelyissä, joissa Espanja on vedonnut tähän kanneperusteeseen, ei ole kuitenkaan esitetty seikkoja, jotka antaisivat aiheen todeta, että neuvosto on loukannut järkiperäisen ja vastuullisen kalavarojen käytön periaatetta, kun se on antanut riidanalaiset säännökset.

87. Neuvostolla on laaja harkintavalta kalastuspolitiikassa monitahoisia taloudellisia tilanteita arvioidessaan. Niihin kuuluu myös TACien vahvistaminen ja niihin liittyvien asetusten antaminen. Valvoessaan tällaisen toimivallan käytön laillisuutta tuomioistuimen on tutkittava ainoastaan, onko tätä toimivaltaa käytettäessä tehty ilmeistä virhettä, onko harkintavaltaa käytetty väärin tai onko kyseinen toimielin selvästi ylittänyt harkintavaltansa rajat. [47]

88. Tällaisesta harkintavallan väärinkäytöstä ei ole näyttöä. Kuten neuvosto ja komissio ovat todenneet, sardellin TAC ICES-alueella VIII jopa puolitettiin vuodeksi 2000, kun käytettävissä oli kertomuksia, joissa viitattiin kannan vaarantumiseen. TAC palautettiin edellisten vuosien tasolle vasta, kun käytettävissä oli uusia kertomuksia, jotka eivät vahvistaneet tätä vaarantumista. Tästä käy selvästi ilmi, että neuvoston päätös perustui käytettävissä oleviin tieteellisiin lausuntoihin. Espanja ei ole esittänyt mitään näyttöä siitä, että nämä lausunnot olisivat olleet paikkansapitämättömiä tai että neuvosto olisi muuten perustanut päätöksensä vääriin tietoihin.

47 — Edellä alaviitteessä 7 mainittu asia, NIFPO ja Northern Ireland Fishermen's Federation, tuomion 41 ja 42 kohta.

89. Harkintavallan väärinkäyttönä ei voida pitää myöskään Portugalille annettua lupaa kalastaa osa sille ICES-alueelle IX myönnetystä kiintiöstä ICES-alueella VIII. Espanja ei ole esittänyt sellaisia seikkoja eikä varsinkaan sellaisia tieteellisiä lausuntoja, jotka tukisivat sen väitettä, että luvan hyväksyminen on johtanut ylikalastukseen ICES-alueella VIII. Tämän alueen TACin vahvistaminen vuosittain 33 000 tonniksi, joka oli ainakin vuosina 2000 ja 2001 jopa analyyttinen TAC eikä varo-TAC, kuten edellisinä vuosina, ei vahvista Espanjan väitettä. Se viittaa pikemminkin siihen, ettei kanta ollut vaarassa sallituilla kalastusmäärillä — siis Portugalille myönnetty kiintiöiden siirto mukaan luettuna. Toinen kanneperuste on näin ollen hylättävä.

V Oikeudenkäyntikulut

90. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Espanjan kuningaskunta on vaatinut, että neuvosto velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska neuvosto on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

VI Ratkaisuehdotus

91. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

1. a) kumoaa asiassa C-61/96 tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1996 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 22 päivänä joulukuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY) 3074/95 liitteen sardelleja koskevan kohdan;

b) kumoaa asiassa C-132/97 tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1997 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 390/97 liitteen I sardelleja koskevan kohdan;

c) kumoaa asiassa C-45/98 tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1998 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/98 liitteen I sardelleja koskevan kohdan;

d) kumoaa asiassa C-27/99 tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1999 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden

pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 48/1999 liitteen I sardelleja koskevan kohdan;

e) kumoaa asiassa C-81/00 yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2000 ja asetuksen (EY) N:o 66/98 muuttamisesta 17 päivänä joulukuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2742/1999 liitteessä I D olevan toisen alaviitteen, joka koskee sardellikantaa ICES-alueilla IX ja × sekä CECAF-alueella 34.1.1;

f) kumoaa asiassa C-22/01 yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2000 15 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2848/2001 liitteessä I D olevan toisen alaviitteen, joka koskee sardellikantaa ICES-alueilla IX ja X sekä CECAF-alueella 34.1.1.

2. velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.